

STRUČNA KONFERENCIJA »O INVENTARIZACIJI KOMUNALNIH UREĐAJA U RADOVIMA I NASELJIMA« U LJUBLJANI

Savez GIG-a Slovenije priredio je 20. i 21. marta 1964. god. stručnu konferenciju na kojoj je bilo podneseno 5 referata na tematiku inventarizacije komunalnih uređaja u gradovima i naseljima.* Iako je konferencija bila or-

prisustvovalo je 130 predstavnika raznih upravnih, komunalnih, projektantskih i geodetskih službi iz Slovenije i ostalih gradova Jugoslavije. Od istaknutih geodetskih stručnjaka iz bratskih republika konferenciji su prisustvovali prof. ing. Ilija Živković i prof. ing. Mato Janković. Kao gosti bili su na konferenciji i 3 geodetska inženjera iz Čehoslovačke. Prof. dr Vaclav Krumphanzl, ing. Janoušek i ing. Herda.

Konferenciju je otvorio, pozdravio učesnike i goste potpredsjednik Saveza GIG-a Slovenije Jože Senčar. Predložio je radno predsjedništvo (Jože Senčar, ing. Alojz Podpečan i ing. Franc Ules).

Prvi je učesnike pozdravio republički sekretar za urbanizam, stambenu izgradnju i komunalne poslove drug Ervin Kržišnik koji je naglasio da mora i geodetska struka saradivati u procesu urbanizacije. Od dobrih geodetskih podloga zavisi i uspešan rad na izradi urbanističkih planova. Evidencija komunalnih instalacija je nužna i veoma značajna za izgradnju naših naselja. Na kraju je zaželeo da bi geodetska struka sa svojom 100-godišnjom tradicijom i urbanizam, kao mlada struka, u međusobnoj saradnji uspešno rešili sve probleme koji se pred njih postavljaju.

* Svi referati bili su umnoženi u zajedničkoj publikaciji na 90 stranica. Organizovana u republičkom okviru za ovu tematiku bio je veliki interes i u ostalim našim republikama.

U ime opštinske skupštine Ljubljana—Centar i u ime Gradskog saveta Ljubljane konferenciju je pozdravio ing. Drago Lipič, predsednik opštinske skupštine Ljubljana-Centar. Pohvalno se izrazio pošto referati obrađuju i probleme komunalnog gospodarstva, ekonomike i zakonskih propisa, pa se tako pruža mogućnost da se nadu i najpovoljnija rešenja za sva pitanja evidencije komunalnih uređaja.

U ime čehoslovačkih gostiju konferenciju je pozdravio prof. dr ing. V. Krumphanzl i zaželeo da bi se ostvarila bliska saradnja između naših i geodetskih stručnjaka Čehoslovačke.

U radnom delu konferencije prvi je podneo referat »O komunalnim uređajima i propisima« Anton Košir, direktor Geodetske uprave Slovenije. Referent je istakao potrebu uvođenja katastra komunalnih uređaja i instalacija kao i potrebu donošenja zakonskih propisa u vezi sa tom djelatnošću.

Drugi referat podneo je ing. Alojz Podpečan, prof. FAGG »O inventarizaciji i planovima komunalnih uređaja« Prvi deo referata obuhvatio je opšte pojmove o podzemnim instalacijama u gradovima (kanalizacija, drenaža, vodovod, plinovod, toplovod, telefonska i elektromreža).

U drugom delu referent je tumačio horizontalno i visinsko snimanje komunalnih instalacija. Naglasio je potrebu savremenih topografskih planova za gradove u najkrupnijoj razmeri, koji jedini predstavljaju pravilnu osnovu za izradu specijalnih situacionih planova komunalnih instalacija. Katastar komunalnih instalacija sastavljali bi detaljni, sabirni i pregledni situacioni planovi instalacija, uzdužni i poprečni profili te katalozi šaftova.

Geodetsko-tehnička inventarizacija imala bi širi značaj pošto bi obuhvatila pored podzemnih instalacija i sve ostale komunalne uređaje (ulice, saobraćaj, zelene površine, osvetljenje, tržnice, igrališta itd.) pa bi predstavljala najobjektivniju osnovu za ekonomsku inventarizaciju čiji zadatak bi bio da ustanovi ukupnu vrednost komunalnih instalacija i uređaje na gradskom području a time i vrednost uredenog gradskog zemljišta.

Treći referat »O ekonomskim aspektima inventarizacije i valorizacije komunalnih uređaja« održao je Tone Klemenčič, prof. FAGG. Referent je prvo govorio o *problemu povećavanja vrednosti gradskog zemljišta* koje je opremljeno sa komunalnim uređajima.

Na osnovu analiza za grad Ljubljana referent je ustanovio da se za period 1960—1965 godišnje povećava sadašnja vrednost opremanja gradskog zemljišta sa komunalnim uređajima za 13,4%. Drugi deo referata bio je posvećen *problemu financiranja opremanja gradskog zemljišta sa komunalnim uređajima*. O tome sadrži propise Opštini zakon o uređenju i upotrebi gradskog zemljišta iz 1962. g. i republički zakon iz 1963. g.

Postavljen je princip da se mogu graditi stambeni, privredni i ostali objekti na gradskom zemljištu samo u tom slučaju ako je zemljište uredeno u tu svrhu. Uređeno zemljište izdaje na upotrebu opštinska skupština na osnovu natečaja uz odgovarajuću odštetu za zemljište i uz doprinos ka troškovima za komunalno uređenje.

Ovi propisi međutim pretpostavljaju da je poznata vrednost uredenog gradskog zemljišta. Postoji problem na koji način treba ustanoviti vrednost uredenog zemljišta.

Referent je bio mišljenja da ekonomski najviše odgovara ocenjivanje vrednosti uredenog zemljišta na osnovu *inventarizacije i valorizacije komunalnih uređaja*.

Valorizacija mora dati građevinsku ili nabavnu vrednost i otpis za jedinicu komunalnog uređaja. Kada se oduzme otpis od građevinske vrednosti dobije se sadašnja vrednost komunalnog uređaja. Osnova tome neka bude katastar komunalnih uređaja odnosno inventarizacija.

Četvrti referent ing. arh. Marko Šlajmer, direktor Zavoda za urbanizam Ljubljana, u svom referatu *inventarizacija komunalnih*

uređaja u gradovima i urbanistička praksa« posebno je istakao značaj inventarizacije komunalnih uređaja u vezi s urbanističkom delatnošću.

Podaci inventarizacije mogu se koristiti u 3 glavna pravca:

- opšta tehnička dokumentacija naselja kao stalni izvor tehničkih podataka;
- osnova za izradu urbanističke i projektne dokumentacije;
- izvođenje urbanističkog plana.

Referent je predložio osnivanje posebnog arhiva »*Služba tehničke dokumentacije grada ili naselja*«, koji bi morao pored održavanja planova komunalnih uređaja voditi evidenciju i o geotehničkim podacima, o sleganju terena, o deformacijama objekata itd.

Sa ovim referatom bio je zaključen prvi dan rada konferencije.

Drugog dana održao je referat Jože Senčar, direktor Zavoda za premer i katastar zemljišta u Ljubljani »*O postojećem stanju i ažuriranju promena na ugrađenim komunalnim vodovima sa osvrtnom na grad Ljubljana*«.

Referent je naveo da je Zavodu za premer poverena dužnost izrade katastra komunalnih uređaja Ljubljane slično kao što je to regulisano za Beograd. Radovi su doduše u početnoj fazi ali ipak mogu stečena iskustva koristiti i ostalim gradovima.

Referent je konstatovao da komunalna preduzeća sama vrše grafičku registraciju za svoje instalacije na čisto zastareloj geodetskoj podlozi i u sitnoj razmeri bez najnovijeg stanja objekata. Ne postoje zajednički planovi na kojima bi se mogao videti međusobni položaj komunalnih instalacija.

Referent je u štampanom delu referata sa grafičkim priložima uporedio način sastavljanja planova komunalnih instalacija Ljubljane sa nekim inostranim gradovima. U nastavku referent je dao predlog o sastavnim delovima katastra komunalnih instalacija, o načinu registrovanja promena, o finansiranju tog rada i o organizacionim oblicima.

Zatim je dr ing. V. Krumphanzl profesor iz Praga održao kraći referat sa d'apozitivima o *teoretskim osnovama i o načinu rada naročito pribora koji se u praksi upotrebljava kod određivanja položaja i dubina podzemnih kablova i cevovoda*.

Ing. M. Herda iz Praga prikazao je i komentirao dva kraća filma u boji.

Prvi film prikazao je postupak rada na površini ulice kod traženja položaja podzemne instalacije sa napred spomenutim priborom, drugi film imao je naslov »izgradnja gradova u očima geodeta«.

U diskusiji prvi se prijavio ing. J. Milan Jeran, republički inspektor za urbanizam. Podržao je potrebu po katastru komunalnih instalacija i podvukao da postoji potreba za takvim katastrom i u vangrađevinskim rejonima, pošto je baš tu već došlo do većih šteta.

Ing. Miodrag Krasojević, direktor Zavoda za geodetske usluge grada Beograda založio se za donošenje tehničkih propisa za snimanje i grafičko prikazivanje komunalnih instalacija koji bi bili obavezni kako za geodetsku službu tako i za sva komunalna preduzeća.

Ing. Jože Kolar, predstavnik gradske kanalizacije u Ljubljani naglasio je također da je potreban katastar komunalnih instalacija, bio je mišljenja da bi komunalna preduzeća ipak sama morala voditi osnovna dela katastra kao i tačnu inventarizaciju komunalnih uređaja, i da bi grafičke i ostale potrebne podatke dostavljala nekoj centralnoj ustanovi koja bi skupljala podatke i izrađivala zajedničke planove komunalnih instalacija i uređaja.

Ing. Batellino, direktor gradske kanalizacije u Ljubljani također se izjasnio za jedinstveni katastar komu-

nalnih uređaja, da pak mora svako komunalno preduzeće voditi tačnu i ažurnu dokumentaciju za svoje područje. Treba sporazumno rešiti niz nerešenih pitanja da ne bi došlo do dupliranja poslova i nepotrebnih troškova.

U završnoj reči Jože Senčar odgovorio je diskutantima da nije namera institucije katastra komunalnih instalacija da bi se upuštala u poslovanje komunalnih preduzeća, već samo da se ustanovi i prikaže položaj svih instalacija na zajedničkom planu. Sva sporna pitanja kao i način saradnje i finansiranja moraće se rešiti u dogovoru sa komunalnim i ostalim zainteresovanim institucijama.

Na kraju se drug Senčar zahvalio svima učesnicima na saradnji i zaključio je rad konferencije s napomenom da će se zaključci objaviti kasnije.

Za vreme rada konferencije u sali bili su izloženi pribori raznih konstrukcija za traženje kablova i cevovoda koje su stručnjaci demonstrirali zainteresovanim učesnicima.

Zavod za premer i katastar zemljišta iz Ljubljane i gosti iz Čehoslovačke izložili su nekoliko primera situacionih planova komunalnih instalacija.

»Autocommerce« iz Ljubljane priredio je u sali za vreme konferencije izložbu najnovijih instrumenata za premer u gradovima.

A. Podpečan

INTERFAKULTETSKA KONFERENCIJA GEODETSKIH VISOKIH ŠKOLA

Na Plitvičkim jezerima održana je inter fakultetska konferencija geodetskih visokih škola 5. i 6. lipnja 1964. Učestvovali su predstavnici Geodetskog fakulteta iz Zagreba, koji je bio organizator konferencije, zatim Geodetskog odelka Građevinskog fakulteta iz Beograda, Geodetskog odelka AGG Fakulteta iz Ljubljane, viših geodetskih škola iz Beograda i Sarajeva, te katedre za geodeziju Tehničkog fakulteta iz Sarajeva. Konferenciji su prisustvovali također predstavnici Savezne geodetske uprave, Geodetske uprave SRH, Geografskog instituta, Saveza GIG-a Jugoslavije i Hrvatske, te predstavnici Saveza studenata iz Beograda, Zagreba i Ljubljane.

Na konferenciji su podneseni referati, koji su tretirali probleme trostepene nastave, postdiplomskog studija i naučno istraživačkog rada. Na kraju raspravljano je i pitanje organizacije zajednice geodetskih visokih škola i viših škola Jugoslavije.

U diskusiji, koja je bila vrlo zanimljiva i plodna iznesena su gledišta o svim navedenim pitanjima i doneseni slijedeći zaključci:

I

O trostepenoj nastavi

1. Trostepena nastava je u načelu koristan celovit sistem spremanja visokoškolskih kadrova.

2. Dvogodišnji I stepen, koji bi po istom nastavnom programu formirao inženjere I stepena, a dao u isto vreme solidnu teorijsku osnovu za diplomiranog inženjera II stepena, nije dao zadovoljavajuće rezultate.
3. Nastavu III stepena treba što pre organizovati kao redovnu nastavu, a materijalnu bazu trebaju obezbijediti oni organi koji obezbeđuju sredstva i za nastavu I i II stepena.
4. Nastavu III stepena treba organizovati na jugoslavenskom nivou.
5. Preporučuje se da se na I stepenu nastave ne vrše usmjeravanja, dok se za II stepen prepušta samim fakultetima da prema svojim postojećim uslovima odluče o usmjeravanju.
6. U cilju ujednačenja lika geodetskog stručnjaka treba odrediti standardni minimum obima i sadržaj nastavnog gradiva za sva tri fakulteta i više škole. Ovaj zadatak stavlja se u dužnost budućoj Zajednici geodetskih fakulteta i viših škola.
7. Vanredni studij treba da se održava pored ostalih vidova nastave.
8. Pitanje, hoće li se nastava I stepena izvoditi na fakultetima, ili pak u višim školama, ili na drugi pogodan način treba da se rešava prema prilikama i mogućnostima.

II

O naučno istraživačkom radu

Konferencija konstatira, da je naučno-istraživački rad organski povezan sa izvođenjem visokoškolske nastave, a naročito u njenim višim oblicima, II i III stupnja nastave.

Radi toga visokoškolske institucije treba, više nego do sada, da posvećuju brigu organiziranju institucija za naučno-istraživački rad, razvijanju forma za uzidavanje naučnog podmlatka i obezbjeđenju materijalnih uslova za taj rad.

Stavlja se u dužnost budućoj zajednici Geodetskih i srodnih fakulteta i Viših škola da pristupe planskom odabiranju tema za naučno-istraživački rad povezujući se sa ustanovama Geodetske službe i privr. organizacijama, zatim planskoj raspodjeli svih tema i koordinaciji naučno-istraživačkog rada između svih institucija.

Nastavnom osoblju fakulteta treba omogućiti kontakt s praktičkom djelatnosti naše zemlje na svim područjima nastavne materije.

Međufakultetska konferencija zaključila je, da će biti od interesa za visokoškolske ustanove geodetske struke, a i od šireg interesa, da se fakulteti, visoke i više škole povežu u Zajednicu geodetskih i srodnih fakulteta i viših škola SFRJ, čijem osnivanju treba pristupiti.

Konferencija je zaključila da geodetski fakultet u Zagrebu uzme inicijativu za to.